

N'ALI

LA REVISTA DE LA COMARCA DE PONENT

Any II n°19

Gener 1988

Apd. 79 07150 ANDRATX

RADIO-TAXI
ANDRAITX

67 23 98

DEPORTES

T O L O

Tel: 67 30 16

Juan Payés, 10 A

ANDRAITX (Mallorca)

RESTAURANTE

PIZZERIA LA PIAZZETA

Especialidad en
PIZZAS
PASTAS
y CARNES

PTO. ANDRAITX — TEL. 67 27 00

PANADERIA - PASTELERIA
CAFETERIA - HELADERIA

AVDA. MATEO BOSCH, 19

TEL. 67 16 04

TELE-CONTROL

ELECTRODOMESTICOS
REPARACION Y VENTA
DE TELEVISORES

Gabriel Pujol Barcelo

Matias Flexas, 3 - Tel. 67 16 41

ANDRAITX

C. A. T. 725

Calle 31 Diciembre, 12
Telfs. } 20 46 00 - 20 45 02
 } 20 45 03 - 20 43 62
Telex 69131
07004-PALMA DE MALLORCA

*Els vostres
viatges*

AUTOMOSA

ARAGON, 2

SUZUKI - LAND-ROVER - CITROEN

TEL. 673968

ANDRAITX

N'ALÍ

LA REVISTA DE LA COMARCA DE PONENT
Apartat de correus 79.
07150 ANDRATX

Editen:
Coordinadora Parroquial
de Joves d'Andratx
Centre Cultural de
S'Arracó

Director: Santiago Cor-
tès i Forteza

Redactor en cap: Gaspar
Pujol i flexas

REDACCIÓ

Joana Alemany i Mir,
Antoni Ensenyat i Ferrà
Biel Ensenyat i Pujol,
Francesc Femenies i Ca-
lafat, Pere Flexas i
Flexas, Margalida Ferrà
i Ensenyat, Gabriel Jo-
fre i Mir, Miquel Tur i
Enseñat.

GERENT

Vicenç Flexas i Alemany

FOTOS

Michel's. Tosafu.

Impressió: Tallers de
"Apóstol y Civilizador"
de Petra.

D.L. P.M. 295/1986

EDITORIAL

El mes de gener, dins la nostra cultura, és el més en que comença l'any, en el nostre cas 1988, un any que, malgrat tots els pronostics i horoscop que es puguin fer ens és difícil esbrinar de bones a primeres el que ens succeirà durant aquest any. Per a uns serà un any important ja que pot esser l'any del seu casament, de trobar la primera feina, de l'acabament dels estudis...en fi, algun esdeveniment alegrarà llurs vides.

Per a uns altres les coses no seran tan positives i per això l'any 1988 serà recordat com un any negre a dins la vida.

Per a molts serà un any més, amb la mateixa rutina de sempre, cosa que no pod deixar content a ningú ja que tot any és una etapa que ha de deixar petjada dins la nostra vida ja que aquesta és curta i no podem deixar passar cap ocasió. La solidaritat amb els demés ens empeny a que intentem fer alguna cosa en favor de la societat, en definitiva del poble.

Ens em queixat moltes vegades d'alguns defectes que son característics del nostre poble. Perquè no aprofitam aquest 1988 per fer alguna cosa en favor del nostre poble? Perquè no intentam que no siguin sempre els mateixos els que ho fan tot? Perquè no feim realitat aquell lema: "Entre tots ho farem tot"?

La resposta la tenim tots i cada ú de nosaltres; no esperem que ens ho facin tots els veinats.

N'ALÍ

ENTORN A LA DIADA NACIONAL DE MALLORCA

El 31 de desembre es compleix l'aniversari de la conquesta de Mallorca feta pel rei En Jaume I. Amb rigor històric hauriem de dir que es tractà de la conquesta de Madina Mayûrqa, la gran ciutat musulmana de l'illa. Amb aquest motiu diferents partits i organitzacions polítiques il·lenques celebren cada any la Diada. Enguany, però, la divisió fou la nota predominant, la qual cosa es traduí en convocatòries diferents, fins i tot alguna el mateix dia i hora. Així, el 30 de desembre el Partit Socialista de Mallorca-Esquerra Nacionalista celebrà un acte d'afirmació nacional a l'auditori sota el lema "Per un futur nacional en llibertat", mentre, a la vegada, la Crida duia a terme una manifestació pels carrers de Ciutat, on, per cert, se registraren alguns incidents provocats per una colla d'extremistes de dreta, d'aquests que encara diuen allò de #España: una, grande y libre". Pobrets. L'endemà, finalment, el Moviment de Defensa de la Terra també celebrà la Diada mitjançant una manifestació que aquesta vegada no fou dissolta per les forces repressives d'ocupació, com el passat setembre. Tant de bo.

Tot i que les entitats convocants representen diferents maneres d'entendre el fet nacional i de lluitar contra l'opressió espanyola, pensam que és negatiu que en aquesta mena d'actes tothom tiri pel seu vent. I és que per damunt de les lògiques diferències polítiques (no serà que també n'hi ha d'altres?) ens trobam amb afinitats ben paleses que haurien de servir per a evitar dispersions com aquesta. A més, els nacionalistes a l'hora de dur a terme la nostra actuació hem de partir del fet objectiu -mal que no ens agradi- que ens trobam en un país espanyolitzat al màxim i on la consciència nacional és mínima, la qual cosa vol dir que ningú encara no està en condicions de fer la "guerra" pel seu compte. La realitat és que aquest país no dóna per a més i qualsevol divisió només afavoreix l'enemic. Dissortadament aquí no és Euskadi o Catalunya

Principat on les diferents forces nacionalistes poden fer, per separat, actes multitudinaris. Per això cal ajuntar esforços i, en aquest sentit, ens manifestam en favor de properes convocatòries unitàries.

Bé, fins ara hem parlat dels qui celebraren la Diada. Ara, emperò, toca fer-ho d'aquells que no celebraren res, fora d'actes protocolaris i folclorites, al servei de la "Unidad nacional de España". Hi va haver absències de tot tipus, això és, lògiques, menys lògiques i il·lògiques. Començant per les primeres cal dir que és ben normal que partits com AP o el CDS no commemorin res el 31 de desembre (i crec que si poguéssim fer la prova molts dels seus dirigents ni sabrien que hi ha per a celebrar el 31 de desembre, a no ser l'acabament de l'any). Es veu que el partit del senyor Canyelles (perdó, Cañellas), que tant li agrada parlar de "ses nostres coses", no considera la conquesta del rei En Jaume res "nostro". Del CDS, tan progrè ell, i que té persones com la senyora Alenyar (diputada al Parlament balear) que encara diven que el mallorquí no és català, val més no dir res, no sigui cosa que l'ex-nacionalista senyor Melià s'enfadi.

Menys lògic ens sembla que no convoqués res el PSOE. Vostès diran: però, no és aquest partit el més centralista i espanyolista que hi ha a hores d'ara? Si, vos respondré. Idò, com així, -em preguntareu- et sembla poc lògic que no hagi fet cap convocatòria? Precisament -vos contestaré-

perquè sempre ha tengut l'habilitat de desfressar el seu espanyolisme amb una careta de nacionalisme català. Mirau el senyor Moll, per exemple: quan parla o escriu de nacionalisme sembla que aquí no hi ha cap altre nacionalista que no sigui ell ni que fora del seu partit es pugui fer nacionalisme. Clar que llavors no escatima esforços ni tinta per a justificar els recursos d'inconstitucionalitat del govern espanyol contra la llei de normalització lingüística de les Balears (és així com ha d'actuar un nacionalista?), o bé no diu res quan el ministre Almunia, del seu partit, afirma tot complagut, que ja s'han acabat les transferències a la Comunitat Autònoma, o... En tot cas hen d'agrair al PSOE que al manco enguany no hagi enganat ningú ni s'hagi enganat ell mateix convocant diades, tot i que ja sabem que en atracar-se les eleccions (quan n'hi torna a haver?) treurà de bell nou l'antorxa del nacionalisme i el senyor Moll tornarà a parlar del tema. I és que, com va dir en Pere Sampol, n'hi ha que només són nacionalistes cada quatre anys.

Tampoc trobam massa lògic que els comunistes no hagin fet res ja que ells també sempre s'apunten a això. Cal dir que hom ha tengut la impressió que en aquests partits (aquí no parlaré de cap en concret sinó de tots i no els anomenaré perquè ja he perdut el compte de quants n'hi ha) es donava una certa paradoxa entre els seus dirigents, nacionalistes "a tope", i les seves bases, que no entenien res del fet nacional o n'eren contràries: per exemple els comunistes d'Andratx, que anys enrera quan anaven a un mitin d'un altre partit i l'orador parlava en català es posaven a cridar que ho fes "en espanyol" perquè "estamos en España". Ara es veu que amb tantes baralles internes ja han perdut el fil del nacionalisme.

Finalment trobam totalment il·lògic que un partit regionalista com UM, que si hem de fer cas a alguns dels seus dirigents sembla que aspira a ser nacionalista,

tampoc hagi volgut saber res del 31 de desembre. O és que els espanta tot allò que sembli una mica "catalanista"? Es veu que encara no estan preparats. L'any 2.000 en tornarem a parlar.

O no serà que per a tota aquesta gent la seva diada nacional és el 12 d'octubre? Això, això.

PERICO

Addenda: Tot i que gairebé mai solem parlar de qüestions de "política local" (ho direm així) aquesta vegada no podem deixar de fer esment a una iniciativa del regidor Sr. Jaume Ensenyat d'Unió Mallorquina que ens complau: la proposta que féu al darrer ple sobre la revisió dels noms dels carrers d'Andratx i la seva rotulació en la nostra llengua. Pensam que a un poble com el d'Andratx on els nostres valors desapareixen dia a dia i manquen moltes iniciatives per a conservar i fomentar la nostra personalitat, i aquesta n'és una. Com sia que fou acceptada unànimament per tot el Consistori volem des d'aquí felicitar tots els regidors i estimular-los per a emprendre altres accions semblants.

INICI DE CÀNTIC EN EL TEMPLE

*A Raimon, amb el meu agrat aplaudiment.
Homenatge a Salvat-Papasseit.*

Ara digueu: "La ginesta floreix,
arreu als camps hi ha vermell de roselles.
Amb nova falç comencem a segar
el blat madur i, amb ell, les males herbes".
Ah, joves llavis desclosos després
de la foscor, si sabieu com l'alba
ens ha trigat, com és llarg d'esperar
un alçament de llum en la tenebra!
Però hem viscut per salvar-vos els mots,
per retornar-vos el nom de cada cosa,
perquè seguissiu el recte camí
d'accés al ple domini de la terra.
Vàrem mirar ben al lluny del desert,
davallàvem al fons del nostre somni.
Cisternes seques esdevenen cims
pujats per esglaons de lentes hores.
Ara digueu: "Nosaltres escoltem
les veus del vent per l'alta mar d'espigues".
Ara digueu: "Ens mantindrem fidels
per sempre més al servei d'aquest poble".

Hostal
Ristorante
Pizzeria
MODERNO

Cra. Camp de Mar, 5 PUERTO DE ANDRAITX
Tel. 671650

SNACK - BAR

GALICIA

ESPECIALIDAD
EN MARISCOS
Y PULPO A LA GALLEGA

TAPAS VARIADAS

Isaac Perol, 37
Tel. 67 27 05

Puerto de Andraitx
(Mallorca)

CARPINTERIA **H. Cervantes**

Muebles y Decoración

TISCHLEREI
CARPENTRY
MENUISSERIE

C/. España, 4
Teléfono 67 11 62
PTO. ANDRAITX

Restaurante Miramar

*post d'andraitx
Mallorca*

tel. 67 36 37

SERVICIO OFICIAL

Francisco Cañellas Mascaró
SERVICIO Y VENTAS

Carretera Puerto, 55
Teléfono 67 23 89

SERVICIO RENT A CAR
Puerto de Andraitx

TUCASA

TODO PARA LA CASA, S. A.

C/. Galicia, 27 - Teléfonos 67 13 03 - 67 28 13
07150 ANDRAITX

materiales construcción

SANT ANTONI I EL DIMONI

7

El diumenge abans de la festa de Sant Antoni des de fa cinc anys es celebra la dimoniada que enguany fou a Son Servera.

Com ja és tradicional hi acudí un grup de membres de La Coordinadora Parroquial de Joves qui representen a Andratx en aquesta festa tan mallorquina.

Son Servera es vestí de gala per rebre aquests infernals personatges que desfilaren pels carrers del poble assustant ja a poca gent perquè ja tothom sab allò que diven que "el dimoni ja no fa por a ningú"

Però així mateix alguns nins ploraven i més de dues jovenetes feien una bona correguda quan veien que un o altre dimoni els encalçava. Una vegada hagueren passat tots els dimonis el dimoni gros de cada comparsa pujà al damunt d'un catafalc per ballar la tradicional melodia i així el d'Andratx també hi pujà i compten que amb els seus bots guanyava a tots els altres i per això li dedicaren aquesta glosa que fou dita pels altaveus:

Amb una glosa el despatx
an aquest bell revetler:
¡Què hi bota de falaguer
el dimoni gros d'Andratx!

Per acabar la festa tots posàrem peu davall taula per donar compta d'un arròs ben vitenc. I fins l'any que ve que si Déu ho vol tots els dimonis es tornaran trobar a Alcúdia.

I arribar la festa de Sant Antoni a Andratx amb el temps empipat. L'Ofici fou ben sonat i després en comptes de treure la imatge de Sant Antoni que hi ha a la seva capella, per por de l'aigua en treguerem un de carn i os que, si bé no és massa amic de l'aigua, la pot soportar més que la nostra imatge. I fillets, tres dimonis en comptes d'un, tres dimonis grossos alegraren la desfilada de carrosses que entre la benedicció del Rector i la pluja que timidament caia quedaren prou banyades. Hi hagué una bona festa. La Banda feu molt de renou i la torrada no desdigué. Miquel, fins l'any que ve!

(Episodi de la conquesta de Mallorca)

E el sarrahí dix-li: senyor, sàpies per cert que aquesta terra és tua e a ton manament.

Desclot

I

La nit pel cel estenia
son mantell mig esqueixat;
en les platges de Mallorca
ferest giscava el llevant.
Les ones avalotades
bramaven contra el rocam,
reptant amb creixent superba
de Palomera els penyals.
Dementres tota la costa
callava morta d'esglai,
temerosa d'envencar-se
al colp de la tempestat,
entre els arbres del pujol
per la bromera esquitxats,
amb la llum del llamp se veien
dues ombres conversant:
l'una era d'un jovencell
de braç dur i front colrat,
l'altra era una vella mora
defallida i delirant.
La jaia a son fill li deia,
passant lo febrós esguard
de la mar a les estrelles,
de les estrelles al mar:

"¿Veus, fill meu, la Mitja Lluna
que era abans tan resplendent?

Ja no fa claror ninguna!
un nou sol ix per Ponent!

"¿Veus, fill meu, envers Migdia
aquella estela qui es mor?

És que ja s'atansa el dia
que l'Alarb farà amarg plor.

"Venen naus que han per senyera
escuts de barres lluents,
i guerrers de raça fera
que en son pit han creus rogents,
els mena en aqueixa terra
rei qui es gosa en lo perill;
de més valent en la guerra
no n'hi pot haver, mon fill!

"És ell qui de ton llinatge
n'ha de ser lo venjador:
finirà entre immens damnatge
dels Ben-Ganyes l'opressor.

"Ai! la tomba ja m'espera
i mon ull ja no el veurà!
mes mon cos a dins l'ossera
de plaer tremolarà!

"Quan veges en lo navili
onejar lo drap vermell,
ves al cristià! oferí-li
ton coratge i ton coltell
i pugna, i de l'host valenta
lo més valent sigues tu!

sia ta espasa sangneta
que pas el cor a n'Abú!

"I veja morir sa filla
i sos fills lo rei inic;
baldament que regne en l'illa
de Mahoma l'enemic!

"Baldament Alàh em castigue,
i em condemn per sempre Alàh;
sols que ell muira... que calcigue
la llei nostra el cristià!"

Finí la jaia i per l'ira
sa sang al cor se glaça,

i mentres n'Alí se'n duia
lo seu cos agonitzant,
eixint lo sol esclaria
tot arreu els nuvolats,

i les ones s'aplanaven
de temps en temps remugant,
i arribava a les orelles
de n'Alí remor estrany,
remor de la host catalana
que entrava dins el canal.

II

En l'estret de Dragonera
un pujol s'alça del fons;
de Pentaleu lo nom porta
de temps antic aquell mont.
Allà els guerrers reposaven
de la passada maror,
i els vaixells ficaven s'ungla
dintre les roques del gorg.

Remava la nau d'En Nuno
de l'illa hermosa a l'entorn,
cercant on pogués l'exèrcit
prendre terra el vinent jorn.
Desvetlava's dins la tenda
En Jaume amb los seus barons,
i de moros negrejava
tot lo coster de l'enfront.

Esguardava-los el rei,
de batre'ls fort desitjós;
sa espasa amb ràbia estrenyia
de cent nobles la munió.

De sobte vers la ribera
se giraren los ulls tots:
de l'estret canal eixia
un alarb cansat i xop.

Com fo arribat a la tenda
doblegà en terra els genolls,
i rei i nobles atònits
escoltaren aqueixs mots:

"Ben venguts en nostra terra,
los valents de l'Aragó,

i el gran rei que en bona guerra
 l'illa haurà per guasadó!
 "Desnua, Senyor, desnua
 l'espasa forta i potent;
 lo que veus és terra tua
 i serà a ton manament.
 "Ma mare fou muller sàvia
 en los astres per llegir,
 i jo sé de lo seu llavi
 que tu l'has de conquerir.
 "No temes a la mainada
 que ja ve per contrastar,
 la ma de profeta irada
 també los vol aclucar.
 "Mataren en sa locura
 els qui els foren defensors,
 sa ruïna els és segura
 per covards i per traidors.
 "Ho digué la mare mia,
 ho digué abans de morir,
 Alàh ho vol... sa profecia,
 senyor rei, no pot mentir
 "Veus aquí ma espasa nua
 i mon braç jove i potent:
 avant! que l'illa ja és tua
 i meu és lo venjament!"
 A l'endemà dins Mallorca
 ressona el crit d'Aragó;
 i viu hom com un fer maure
 batia els seus amb furor,
 a dolls la sang regalava
 de Santa Ponça pel mont,
 i dalt del puig resplendia
 lo signe del Redemptor.

III

Fou vera la profecia
 de la mare de N'Alí:
 es pongué, es pongué per sempre
 la lluna dels Sarraïns.
 Mallorca, la ciutat bella,
 sos tres murs veu derruïts,
 per la porta d'Alcofol
 veu entrar guerrers a mils.
 Per carreres i per places
 sonaven gemecs i crits;
 crits de goig dels qui vencien,
 del vençuts amargs sospirs.
 La host de Crist encoratjada
 massacrant se feia endins;
 sens esper la host de Mahoma
 massacrava resistint.
 Rodolaven caps per terra,
 los carrers se feien rius;
 la mort de plaer somreia
 caramulls de morts reblint.
 Dura fou, dura batalla,
 pugnaren temps infinit;
 sempre enrera els de Mahoma,
 avant sempre los de Crist.
 Davant de los seus se veia
 al rei batallar gentil,
 i davant el rei encara
 un guerrer de blanc vestit;
 lo coltell li regalava

fins el puny de sang tenyit,
 los alarbs que a prop lo veien
 fugien entremordits;
 revoltat de morts el Moro,
 sentint lo seu cor fregir,
 "venjança! venjança!" deia,
 "dels traidors cap ne qued viu"
 "Mare mia, de la fossa
 sé que mires lo teu fill,
 ai, tos ossos d'alegria
 tots se deuen estremir!
 "No decau mon braç, no es cansa!
 venguen, venguen enemics!
 la mort de los meus revenja
 trobarà complerta en mi!
 "Dins sa sang molts se revinglen,
 més hi manquen los més vils;
 ¿on N'Abú deu amagar-se?,
 ¿on s'amaga En Xuaïp?
 "Que venguen ara! que venguen
 els qui en forca fan morir
 els més prous de lo llinatge
 dels Ben-Ganyes avorrits!
 "No vendran! no tenen cor
 cara a cara per ferir!
 venguen ara que amb sa corda
 no els ajuda lo botxí!"
 Diu, i fica els esperons
 i corre, i corre atordit,
 tombant crestians i moros,
 calcigant morts i ferits;
 sopte viu l'escut brillant
 del Xec N'Abú, i enfolhit
 "venjança!" deia apuntant-li;
 "venjança! muira l'inic!"
 I una punta metzinada
 ensems en son cor sentí,
 i caigué del braç sens vida
 lo coltell tot enrogit;
 mes oint la fosca rialla
 del company del seu Valí,
 i escoltant lo rall d'escarni
 que feien sos enemics,
 amb sos llavis tremolosos
 expirant deia N'Alí:
 "Mala mort hages, N'Abú!
 "mala mort, En Xuaïp!"
 I avant sempre coratjosa
 se'n venia la host de Crist,
 i davant de tots En Jaume
 cridant a lor i ferint;
 i rodaven caps per terra,
 i els carrers s'eren fets rius,
 i en son trono de cadavres
 s'asseia la Mort gaudint.

TOMÀS FORTEZA

Aquesta poesia evoca la conquesta de Mallorca per Jaume I posant com a protagonista el jove N'Alí del qual ja em parlarem en el primer número de la nostra revista que prengué el nom d'aquest controvertit heroi.

MADÒ MACIANA CALAFELL

Avui en dia el Port d'Andratx ha pres una volada que els anys vint no haurien pogut pensar. És fàcil veure passar pels carrers on abans sols hi passaven els quatre pescadors, gents de tota classe, el que abans eren carretons avui son autos de tota marca. Hi hagué un temps en que el luxe dels pocs habitants del Port era un cotxe que per una quantitat mòdica els acostava a la Vila.

Ara aquest cotxe està abandonat baix d'un ametler.

-I ara, qué voleu d'aquest cotxe?, ens increpa Madò Maciana.

(Hem de dir que hi hagué uns estrangers que intentàren comprar s'auto per dos milions de pessetes però donat el seu mal estat ho deixaren fer)

-Madò Maciana, l'any 27 vos casareu amb En Baltasar Porcel Jofre que era el propietari del cotxe que feia el trajecte Port-Andratx-Port.

-Sí, fou la primera línia. La "parada" d'Andratx estava davant es cafè "Can Nadal" i en el Port davant "Ca Na Llusà".

-En 1958 hi havia un cartell que deia: "Nuevo cartel de Tarifas: Puerto de Andraitx, 5Km 4ptas" o eren 4 centims?

-No, no pot ser, crec que eren 4,05; en el principi feiem pagar 2 ptes i després pujarem a 2,50.

-Després deia: "el seguro no indemniza en caso de imprudencia. Servicio en caso de urgencias, en caso de accidente colectivo más de tres lesionados avisar rapidamente a Comisaria Madrid, telégrafos".

-Això per noltros volia dir que el cotxe era de vuit places i que si n'hi posaven més ens podien multar.

-Duieu més pes del que podieu?

-Alguna vegada, però poques. Si hi havia molta gent feiem dos viatges, i tots contents.

-En aquell temps ja hi havia turisme?

-Sí, sobre tot alemanys i holandesos -Feieu feina cada dia?

-Sí, cada dia hi havia viatges.

-Quants anys tingueren la Línia?

-Uns 40 ò 44 anys, després vingué la competència i la venguerem.

-No teniu cap anècdota per contar-nos?

-No era com ara que tota la gent

es queixa, abans estavem més contents.

-El tracte era més humà?

-Sí, record que a vegades trobavem gent pel camí i les recollíem, un nin que anava a fer la Primera Comunió que nomia Mateu Balaguer anava a peu i el ferem pujar. Els qui anaven a Palma ja els havíem comprat el billet i així ni havien de fer coa. També els acompanyavem al cinema i els recollíem a la sortida.

-El cotxes eren millors abans o ara?

-Abans sols hi havia carros. Els seients eren per 4 ò 5, jo solia col·locar el passatge, a vegades posavem un damunt s'altre, com que tampoc no hi havia tanta policia no miravem tan prim.

-Vos posaren alguna multa aquest anys?

-Sí i sa causant fou "Na Pujola" perquè jo comprava la gasolina als pescadors i m'advertí que no ho fes ja que per dos reials no valia la pena que m'esposàs i crec que me denuncià, però després jo li vaig cobrar cada vegada que venia amb el cotxe.

-Tenir la Línea vos devia donar ocassió de coneixer i tenir més contacte amb la gent.

-Si, però hem teniem més amb so correu. El meu homo feia també de carter. Va començar quan tenia 18 anys i va acabar al retirar-se als 65 anys.

-Per tant ho tingueren tota la vida.

-Tota una vida. Al principi repartia les cartes pes Port, hi anava amb bicibleta, després ja ho feu

amb el cotxe, una vegada casats. Després ens mudarem aquí i a lo darrer posarem Correus al celler i el repartiem en una taula. No era com ara que el tiren per baix de la porta.

Un altre dia haurem de tornar fer una xerrada llarga sobre coses d'aquell temps. Gràcies i fins prest.

Texte i fotos: MICHEL'S

ENTREGA DE LOS PREMIOS

"BALTASAR PORCEL"

En un ambiente tremendamente desangelado, falto de calor popular, y sin la presencia de los principales medios de comunicación de la Isla (N'ALÍ tampoco fue invitado) se entregaron los premios "Baltasar Porcel". Si en precedentes ocasiones ocurrió otro tanto no es de extrañar la pobre concurrencia a los mismos. Por estos derroteros, si a ello se añade la escasa cuantía económica con la que están dotados, pelagra su prestigio e incluso es posible su desaparición.

El Dr. J. Domínguez, en cuyo nombre el Dr. Fco. González recogió el 2º premio, nos manifiesta su gran satisfacción dado su interés en dar a conocer y destacar la enorme figura del Dr. Bmé. González Fusté, uno de los más

prestigiosos científicos, que irradió humildad, bondad y servicio desde la farmacia que regentó en el Pto de Andratx durante la última etapa de su vida.

Desea que la redacción de la biografía del Dr. Bmé González Fusté (tema con el cual participó en dichos premios) constituya el inicio de una serie de actos en su homenaje, que piensa le deben en justicia no sólo quienes convivieron con él sino el Colegio de Farmacéuticos de Baleares y desde luego la Real Academia de Medicina y Cirugía de Palma de Mallorca.

Texto y foto: MICHEL'S

MENÚ PER DESPRES DE FESTES

Després de festes on s'abusa de menjars forts i dolços, convé després depurar una mica la sang amb menjars lleugers i amb moltes verdures; la desintoxicació sembla que no fa massa menjera però vos podem dir que els plats que vos explicarem són ben saborosos. També convenen perquè a les torrades de Sant Antonio feim llarg de porquim i això és massa per al nostre còs.

En principi vos donarem una recepta de "Ensalada de colflori" o de col de brotó, crua que és molt bona per a descongestionar el fetge i per llevar l'estrenyament, encara que no és massa recomanable per als qui pateixen de gasos a l'estómac.

Posau la colflori en aigua amb sal una mitjahoreta; passau-ho llavors amb molta d'aigua, separau la flor dels tronxos tallant-ho molt menudeu, trempau-ho amb oli, sal i suc de llimona.

I perquè no diguin els qui no els hi cau bé la colflori o pels qui no els agrada, vos ne donarem una de "Ensalada de verdures amb platans" que és bona per els qui pateixen d'acid úric:

Netejau lletuga o escarola, ravanets, pestenegó, julivert i ceba. Pelau els platans, tallau tots els ingredients en grossos no massa grossos, i finalment trempau-ho amb suc de llimona, oli i sal.

canviant de la facilitat de la preparació dels enciams a una mica més de feina, vos volem donar una recepta de "Flam d'espínacs" que fa una plantada quan se treu a taula i que és cosa fina per el ferro que aporten els espínacs al nostre organisme.

INGREDIENTS:

- 3 manats d'espínacs
- 1 ceba
- 4 ous
- 2 panets llonguets
- 3 cullerades d'oli d'oliva
- ½ llimona sucada
- sal
- galleta picada

Picau la ceba i pasau-la al foc amb l'oli; tallau els llonguets ben finets com si en fesseu sopes i afegiu-ho al sofrit de la ceba quan sigui rosset i llevau-ho del foc. Ja tindreu els espínacs netejats i talladets ben capolats

i les hi podeu afegir ja, també els vermells d'ou i després els blancs ben rebatuts, la sal i un poc de suc de llimona; posau la mescla dins un motllo de flam, untat d'oli i polsegat de galleta picada i ho coveu al bany maria devers una hora i un quart. En esser cuit, ho treis del motllo hi afegiu una salsa hexamel, i a taula!

I per acabar un plat de llegums "Ciurons amb tomàtiga i prebes".

Posau ¼ de ciurons en remull per espai de 24 hores i posau-los a coure amb la mateixa aigua emperò afegint-hi una tallada de llimona, deixau-ho coure devers tres hores. Llavors preparau un sofregit amb una ceba, dues tomàtiques, dos o tres alls i dos prebes vermells tallats a trocets i deixau-ho coure tot junt una estoneta. Vos ne xuclareu els dits!.

LA CRIADA DE LA RECTORIA

A S'Arracó, fa un centenar d'anys, hi hagué una avant passada de Son Nadal qui estigué de criada a la rectoria. El dia de la festa del poble el rector havia pensat posar a taula un cabrit que li havien regalat aquell mateix dematí, emperò no li havia especificat com l'havia de cuinar, car hi havia molts de capellans que havien vengut convidats i que just en aquell precís moment celebraven un ofici d'aquells que en deien "d'altar fumats i missa de tres". Com que es feia tard i encara estava en aquestes, tota decidida va agafar el xot i de dins la sacristia el mostrà al rector, qui sense perdre gens de compostura ni ritme digué quan calguí amb la melodietta de l'ofici gregorià: Oh! Elianor, Elianor nostra, tu que del cabrit em fas mostra, mig rostit i mig bullit per Chistum Dominum Nostrum

I el poble respongué sense temer-se'n de res i donant solució al dilema de la criada ...AAamen!

GOSES DE SANT ANTONI

I com que hem passat Sant Antoni vet aquí algunes gloses:

Sant Antoni, ses sabates
ja les mos podeu deixar
perque anit hem d'agafar
un gat que no agafa rates.

Sant Antoni de Viana
dia desset de gener
venturós s'homo qui té
sa dona qui no l'engana.

Sant Antoni és un bon sant
qui té un dobler l'hi dóna
perque mos guard s'animal
tant si és de pel, com de ploma.

Sant Antoni ja és vengut
amb un ase amb quatre cames
amb un covo d'ensaimades
i una botella de suc.

Dia desset Sant Antoni,
dia vint Sant Sebastià,
qui bones obres farà
no tindrà por del dimoni.

EL MOIX AFECTAT DE FOGASSA

Germans meus, s'altre diassa,
un pas me va succeir;
m'encarregaren a mí
un moix 'fectat de fogassa.
Jo li vaig dir "mou" i "meu"
i darrera un bon sermó;
-Si ençates altra fogassa,
de tú en faré un sarró!-
I amb això va prende rabi,
i se va inquietar un poc,
i m'encetà un camaiot
que tenia dins s'alfabia.
Jo no hi vaig 'ver de pensar
per anar a cercar es civils
i el fermaren amb dos fils
i encara else va escapar.
Un dia, jo el vaig trobar
p'es carrer que se n'anava;
li vaig pegar garrotada
i amb so primer l'allargà.
Qué farem, qué no farem?
Tateix no en voldrem menjar!
-Porqueret, ves a dur llenya,
i sa criada el courà
vet aquí troncs grossos
meam si podràs fer foc
si te descuides un poc
també li couràs els ossos-
Es porquer el volgué tastar
i encara feia sanqueta
Bon recap-recent-reveta
quin troç se'n va ell passar!

LO COC DE S'ARRACÓ

ASSOCIACIÓ DE VEINS A S'ARRACÓ

S'ha format a S'Arracó una junta gestora per tal de aconseguir la creació d'una associació de veïns; els objectius són de laborar conjuntament amb les altres entitats, culturals, esportives i polítiques del nostre poble per a millorar les deficiències que com a petita comunitat sofrim en relació a les altres del municipi i per plantejar idees i objectius nous.

ASSEMBLEA DEL CENTRE CULTURAL

El Centre Cultural celebrà Assemblea General per a retre comptes de tot l'any que tingueren un resultat positiu en la part econòmica. També s'havia d'elegir nou president i part de la Junta directiva. El president anterior En Joan Vich i Fleixes fou reelegit i a més entrà a formar part de la junta En Toni Massanet.

CAVALCADA DE REIS

Les primeres activitats de l'any nou foren: lá Cavalcada de Reis, que comptà amb més de vuit carrosses, una inmensa amb un betlem vivent i més d'una cinquantena de participants. I la representació el dia de Reis de "L'adoració dels Reis d'Orient" que fou un èxit amb un floret d'actors del mateix poble que ja es sabien el paper de molt antany i que feren disfrutar molt els espectadors. L'obra, ingènua, és una tradició per a S'Arracó i n'estarem ben contents de retrobar-la després d'un parell d'anys de no veurer-la.

FESTIVAL

Com ja havíem anunciat es va fer un festival organitzat per les mestresses de casa per agrair al rector, D. Joan, el seu ajut per reobrir el Parc Infantil. El festival fou prou distret i tingué un bon èxit de públic que repercutí a l'hora del recompte econòmic que donà 80.000 ptes. que foren destinades a la construcció de la nova església de Sant Elm

RESTAURANTE

Es Gieral

CARRETERA PUERTO DE ANDRAITX
TEL. 67 30 12

TALLER RAYMA

SERVICIO OFICIAL CITROËN

C/ VIA ROMA, 5

ANDRAITX

Tel. 673253

ALICIA QUIROGA
DE SOLERA

Petit

NIÑO - MODA JOVEN

Aragón, 7 - Tel. 67 21 67

ANDRAITX

AUTOS MORAGUES

RENT A CAR

C/. España, 7
Toll. 67 20 09

PTO. ANDRAITX

(MALLORCA)

**CAFETERIA
SNACK - BAR**

Quijote

CAMP DE MAR - MALLORCA

COMPAS DE ESPERA ANTE UN PORVENIR QUE NO ACABA POR ESCLARECERSE

tanto tensar la cuerda era inaguantable y por ello ésta se rompió por el sitio más débil, todo esto viene a cuento por todo lo sucedido durante las fechas navideñas dentro del seno del club de Andratx, todo un sin fin de idas i venidas motivadas por la noticia de que la directiva del club andritxol había decidido congelar el pago de las nóminas de nuestros jugadores.

Hace sólo un mes que dimos la noticia que la situación económica del C.D.Andratx era insostenible y que pronto tendría el presidente del club que tomar una decisión por todos archiconocida y que era el de no pagar a los jugadores de la primera plantilla, decisión esta que no quiero decir si está bien o mal, pero que en principio era la más fácil de llevar a cabo, ya que los jugadores no pueden reclamar al figurar como aficionados, todo ello produjo una revolución y a partir de entonces empezaron a no acudir a los entrenos los jugadores foráneos, mientras que los andritxoles, tocados en su amor propio, se pusieron al lado del presidente a la espera de tiempos mejores y de que las cosas se arreglaran, más de diez días estuvieron sin entrenar y no pocos contactos hubo entre directivos y desidentes, pero la cosa no tenía fácil solución, la falta de efectivo en las arcas locales era señal inequívoca que el asunto iba para largo, pronto los hubo saltaron del carro y se mostraron reacios a seguir entrenando con la plantilla, caso Hinarejos, Sampedro, Moreno y Campos, otros en cambio no hicieron causa común, tales como Mas, Talens y Oliver y continuaron entrenando; otros esperaron hasta el último minuto y al final decidieron seguir bajo la disciplina del club, caso Castedo, Toledo, Alemany y Fiol.

Pero el paso de los días no ha arreglado la situación. Cierto que los jugadores han recibido algo a cuenta estos días pero

estamos en la cola de la clasificación y sin esperanzas de dejar este lugar. Es verdad que falta mucha liga y que como el Andratx los hay bastantes en idéntica situación. A fuer de ser sinceros hay que decir que vemos el futuro muy difícil y pensando en el futuro no sabemos qué es lo más conveniente.

Mientras todo esto se cocía una persona estaba a la espera de lo que sucediera, el entrenador José García, en principio no se atolondró, estaba claro que cobraría lo estipulado, cogió a los jugadores que quedaban entrenando y suplió las bajas con algunos juveniles, esta medida fue bien acogida por el aficionado que viendo las cosas como iban se figuraba que daría oportunidades a los jugadores de Andratx, pero no, José Garcia tiene un historial y no puede permitirse el fallar, por ello, arreglado el asunto, dejó de lado a los jugadores locales y volvió a alinear a unos jugadores que si hasta entonces poco habían hecho para remediar la situación, poco pueden hacer cara el futuro y mucho más tal como estan las cosas. "Zubieta" se ha equivocado, no supo contar con el agradecimiento de la afición local y no ha sabido ver que es mejor undirse con los de casa que hacerlo con unos chicos que no han sabido demostrar su amor al club.

JOFRE

RECORDS ' D ' AHIR

Que plogui a les nostres contrades ja és prou difícil, la part de ponent no sol ésser molt visitada per la beneficiosa pluja i molt manco ho és que nevi però un dia sí que caigué una bona nevada, fou el gener de 1960, com aquell que diu, despús-hair, i la joventut aprofitar per jugar amb la neu.

L'Altre foto és actual però val la pena dir que el Consell Insular de Mallorca ha comprat la Dragonera.

